

RUTHU

Elimeleku na Andū ake Gūthiī Moabi

¹ Na rīrī, matukū-inī marīa atiirīrīri būrūri maathanaga, nī kwagūire na ng'aragu būrūri-inī, nake mūndū ūmwe wa Bethilehemu kūu Juda, marī na mūtumia wake, na ariū ake eerī, magīthiī gūikara būrūri wa Moabi kwa ihinda. ² Mūndū ūcio eetagwo Elimeleku, nake mūtumia wake eetagwo Naomi, namo marītwa ma ariū acio ake eerī nī Mahaloni na Kiloni. Nao maarī Aefiratha kuuma Bethilehemu kūu Juda.* Nao magīthiī būrūri wa Moabi magītūura kuo.

³ Na rīrī, Elimeleku mūthuuri wa Naomi agīkua, nake Naomi agītigwo na ariū acio ake eerī. ⁴ Nao makīhikia andū-a-nja a Moabi, ūmwe eetagwo Oripa, na ūrīa ūngī Ruthu. Thuutha wa gūtūura kūu ta ihinda rīa mīaka ikūmi, ⁵ Mahaloni na Kiloni o nao magīkua, nake Naomi agītigwo atarī na ariū ake eerī, o na kana mūthuuri.

⁶ Rīrīa Naomi aiguire arī kūu Moabi atī Jehova nīatei-thītie andū ake akamahe irio-rī, akīhaarīria hamwe na atumia acio ariū ake oime būrūri wa Moabi acooke kwao. ⁷ We na atumia acio eerī a ariū ake makiumagara kuuma kūu maatūraga, makīnyiita njīra nīguo macooke būrūri wa Juda.

⁸ Nake Naomi akīira atumia acio eerī a ariū ake atīrī, “Cookai, o mūndū athīi mūcīi kwa nyina.† Jehova aromwīka maūndū mega, o ta ūrīa o na inyuī mwekire

* 1:2 Efiratha rīarī rītwa rīa nyūmba ūrīa Elimeleku oimīte, na nīrīo ūrīahetwo būrūri ūrīa wathiūrūkīrie Bethilehemu. † 1:8 Airītu na atumia a ndigwa maikaraga na manyina mao (Kīam 24:28). Ihinda rīrī ithe wa Ruthu aarī muoyo (2:11).

acio maakuire, o na niĩ mwene. ⁹ Jehova arotūma o ūmwe wanyu eyonere ūhurūko mūciĩ wa mūthuuri ūngĩ.”

Agīcooka akīmamumunya, nao makīrīra maanīrīre, ¹⁰ makīmwīra atīrī, “Ithuĩ tūgūcooka nawe kūrī andū anyu.”

¹¹ No Naomi akīmeera atīrī, “Aarī akwa, cookai mūciĩ kwanyu. Mūgūgīthī na niĩ nīkī? Ningūkīgīna ariū angī nīguo macooke matuīke athuuri anyu? ¹² Aarī akwa, cookai kwanyu mūciĩ; niĩ ndī mūkūrū mūno wa kūgīna na mūthuuri ūngī. O na ingīciiria atī harī na mwīhoko harī niĩ, na ngīe na mūthuuri ūtukū ūyū na njiare aanakerī, ¹³ mwakīmeterera o nginya hīndī ūrīa makaagimara? No mūikare mūtahikīte mūmetereire?‡ Aca, aarī akwa. Niĩ ndī na ruo kūmūkīra, nīgūkorwo guoko kwa Jehova nīgūtambūrūkīte gūkanjūkīrīra!”

¹⁴ Nao maigua ūguo makīrīra ūngī. Nake Oripa akīmumunya nyaciawewe, akīmuugīra ūhoro. No Ruthu akīrūmanīrīra na nyaciawewe.

¹⁵ Nake Naomi akīmwīra atīrī, “Ta rora, mūtumia wa mūrū wa nyina na mūthuuri guo nīahūndūka acooke kūrī andū ao, o na kūrī ngai ciake. Cooka mūthiĩ nake.”

¹⁶ No Ruthu akīmūcookeria, akīmwīra atīrī, “Tiga kūningīrīria ngūtige kana ngarūrūke ndige gūkūrūmīrīra. Kūrīa ūgūthīi nīkuo ngūthīi, na kūrīa ūgaatūūra nīkuo ngaatūūra. Andū anyu magaatūika andū aitū, nake Ngai waku atuīke Ngai wakwa. ¹⁷ Kūrīa ūgaakuīra nīkuo ngaakuīra, na nokuo ngaathikwo. Jehova aronjīka ūūru makīria, kūngīkaagī ūndū o na ūmwe ūgaatūtigithania niĩ nawe, tiga o gīkuū giiki!” ¹⁸ Rīrīa Naomi onire atī

‡ ^{1:13} Warī mūtugo wa Ayahudi atī mūthuuri angīakuire na atige mūtumia wake atarī na mwana, mūtumia ūcio aahikagio nī mūrū wa nyina na mūthuuriwe (Kīam 38:6-8; Gūcook 25:5-10).

Ruthu n̄iatūte itua r̄ia ḡuthīi nake, aḡitiga k̄umūringīr̄ia acooke.

¹⁹ N̄i ūndū ūcio andū acio a nja eer̄i maḡithīi nginya maḡikinya Bethilehemu. R̄ir̄ia maakinyire Bethilehemur̄i, andū a itūūra r̄iu othe mak̄igega n̄i ūndū wao, nao andū-a-nja mak̄iūrania at̄ir̄i, “H̄i! Üyū no akorwo ar̄i Naomi?”

²⁰ Nake ak̄imeera at̄ir̄i, “Tigai ḡucooka k̄unj̄ita Naomi, nj̄itagaai Mara, n̄i ūndū Ngai Mwene-Hinya-Wothe n̄iatūm̄ite m̄utūūr̄ire wakwa ūtūke wa ruo m̄uno. ²¹ Ndoimire ḡukū njiyūr̄iri, no Jehova anjookia itar̄i k̄indū. M̄unḡicooka k̄unj̄ita Naomi n̄ikī? Jehova n̄ianyariir̄ite; Mwene-Hinya-Wothe n̄iandehithiir̄ie math̄iīna.”

²² N̄i ūndū ūcio Naomi aḡicooka kuuma Moabi mar̄i hamwe na Ruthu ūcio M̄umoabi, m̄utumia wa m̄uriū, maḡikinya Bethilehemu h̄indī ūria cairi yaambaḡir̄ia k̄ugethwo. §

2

Ruthu Ḡucemania na Boazu

¹ Na r̄ir̄i, Naomi n̄iar̄i na m̄ündū wa mbar̄i yao mwena wa m̄uthuuriwe, kuuma m̄uh̄ir̄iga wa Elimeleku, m̄ündū war̄i igweta, wetagwo Boazu.

² Nake Ruthu ūcio M̄umoabi ak̄iira Naomi at̄ir̄i, “Reke thīi m̄igūnda-in̄i ngahaare cairi ūria it̄iḡit̄io; * nd̄i thuutha wa m̄ündū o wothe ūria inḡit̄ik̄ir̄ika maitho-in̄i make.”

Nake Naomi ak̄imw̄ira at̄ir̄i, “Thīi, mwar̄i wakwa.” ³ N̄i ūndū ūcio akiumagara aḡithīi, ak̄iamb̄ir̄iria k̄uhaara cairi kūu m̄igūnda-in̄i ar̄i thuutha wa ar̄ia maagethaga. Na

§ 1:22 Magetha ma cairi n̄imo maambaḡir̄ira, magacookerero n̄i magetha ma ngano (2:23). * 2:2 Atumia a ndigwa, na ciana iria itaar̄i aciari a cio, hamwe na ageni n̄io met̄ik̄ir̄it̄io k̄uhaara ngano ūria yatigagio (Alaw 19:9; 23:22; Ḡucook 24:19).

gūgikinya atīrī, Ruthu ekorire akīruta wīra mūgūnda wa Boazu, ūcio warī wa mūhīrīga wa Elimeleku.

⁴ O hīndī īyo Boazu agīkinya oimīte Bethilehemu, na akīgeithia acio maagethaga, akīmeera atīrī, “Jehova aroikara na inyuī!”

Nao makīmūcookeria atīrī, “Jehova arokūrathima!”

⁵ Boazu akīūria mūrūgamīrīri wa acio maagethaga atīrī, “Mūirītu ūrīa nī wa ū?”

⁶ Nake mūrūgamīrīri akīmūcookeria atīrī, “Nī Mūmoabi ūrīa wokire na Naomi kuuma būrūri wa Moabi . ⁷ Nake oigire atīrī, ‘Ndagūthaitha ūnjītīkīrie haare cairi, na nyūnganie īrīa ītigītio itīia-inī ndī thuutha wa agethi.’ Nake aathiī mūgūnda, na arutīte wīra ategūtīgīthīria kuuma o rūciinī nginya rīu, tiga o ihinda inini ekūhurūkīte haaria kīruru-inī.”

⁸ Nī ūndū ūcio Boazu akīūra Ruthu atīrī, “Mwari wakwa, ta thikīrīria, ndūgathīi kūhaara cairi mūgūnda ūngī, na ndūkae kuuma gūkū. Ikara gūkū mūrī na ndungata ciakwa cia airītu. ⁹ Úrorage mūgūnda ūrīa arūme aya megūkorwo makīgetha, na ūtwaranage na airītu acio. Nīndakaania arūme aya matigakūhutie. Na rīrīa rīothe ūngīnyoota, ūthīi ūnyue maaī kuuma ndigithū-inī iria arūme aya matahīriire.”

¹⁰ Rīrīa Ruthu aiguire ūguo, akīinamīrīra, agītūrumīthia ūthīi thī. Akiuga atīrī, “Nī kīi gīatūma njītīkīrike maitho-inī maku na wenda kūnjīka maūndū mega, ndī o mūndū wa kūngī?”

¹¹ Boazu akīmūcookeria atīrī, “Nīnjīrītwo maūndū marīa mothe wīkīte nyaciāraguo kuuma hīndī īrīa mūthūrīguo aakuire, na ūrīa watiganire na thoguo na nyūkwa, o na būrūri wanyu, ūgūka kūrī andū ūtaamenyanīte nao mbere īyo. ¹² Jehova arokūrīha nī ūndū wa ūguo wīkīte. Jehova Ngai wa Isiraeli, o ūrīa wee ūkīte kwīhītha mathagu-inī make, arokūrīha na īrīhi inene.”

¹³ Nake Ruthu akiuga atīrī, “Mwathi wakwa, ndirookirīrīria gwītikirīka maitho-inī maku. Nīūūhooreretie, na ūkaarīria ndungata yaku ndeto njega cia tha, o na gūtuīka niī ndirī ta ūmwe wa ndungata ciaku cia airītu.”

¹⁴ Hīndī ya kūrīa irio yakinya, Boazu akīmwīra atīrī, “Ūka haha. Oya mūgate ūutobokie thiki-inī ya ndibei.”

Rīrīa Ruthu aikariре thī na agethi, Boazu akīmūhe cairi hīhie. Nake akīrīa akīhūuna, o nginya agītigia. ¹⁵ Na hīndī ūrīa ookīrire akahaare-rī, Boazu agīatha andū ake akīmeera atīrī, “O na ahaara kūu itīña-inī, mūtikamūtetie. ¹⁶ O na nī kaba mūrutage cairi ūmwe kuuma itīña-inī, mūmīrekie thī nī ūndū wake, mūmūtigire nīguo oke akīmīhaaraga, no mūtikamūtetie.” ¹⁷ Nī ūndū ūcio Ruthu akīhaara kūu mūgūnda ūcio nginya o hwaī-inī. Agīcooka akīhūura cairi ūrīa aahaarīte, īgikinyia mūigana wa eba ūmwe.[†] ¹⁸ Akīmīkuua, agīcooka itūura-inī, nake nyaciarawе akīona cairi ūrīa yothe aahaarīte. Ruthu agīcooka akīmūrutīra kīrīa aatigitie aahūuna, akīmūnengera.

¹⁹ Nyaciarawе akīmūuria atīrī, “Ūmūthī uuma kūhaara kū? Uuma kūruta wīra kū? Kūrathimwo nī mūndū ūcio ūkūmenyire, agwīka maūndū mega!”

Nake Ruthu akīhe nyaciarawе ūhoro ūkonī mwene mūgūnda ūcio aatindīte akīruta wīra, akiuga atīrī, “Mwene mūgūnda ūcio ngūrutaga wīra gwake ūmūthī-rī, etagwo Boazu.”

²⁰ Naomi akīrīa mūtumia ūcio wa mūriū atīrī, “Jehova aromūrathima! We ndatigīte gwīka maūndū ma ūtugi kūrī arīa me muoyo, o na arīa makuīte.” Ningī Naomi akīrīa Ruthu atīrī, “Mūndū ūcio nī wa mbarī iitū; o na nī ūmwe wa arīa mangītūmenyerera.”‡

† 2:17 nī ta kilo 22 ‡ 2:20 Mūmenyereri aakoragwo arī mūndū wa nyūmba ya mūthuuri ūcio ūkuīte (Gūcook 25:5-10).

²¹ Nake Ruthu ūcio Mūmoabi akiuga atīrī, “O na an-jīrire atīrī, ‘Ikara na aruti akwa a wīra o nginya marīkie kūgetha cairi yakwa yothe.’”

²² Naomi akīira Ruthu ūcio mūtumia wa mūriū atīrī, “Ūndū ūcio wa gūtwarana na airītu ake nīūgūtuīka mwega harīwe, wee mwarī wakwa, tondū mūgūnda-inī wa mūndū ūngī wahota kūgerwo ngero.”

²³ Nī ūndū ūcio Ruthu agīkara hakuhī na ndungata cia airītu cia Boazu akīhaaraga nginya magetha ma cairi na ma ngano magīthira. Nake agītūūra na nyaciawewe.

3

Ruthu na Boazu Kīhuhīro-inī kīa Ngano

¹ Mūthenya ūmwē-rī, Naomi, nyaciawewe wa Ruthu, akīmwīra atīrī, “Mwarī wakwa, githī ndiagīrīirwo ngū-carīrie mūciī waku, kūrīa wee ūngīona maūndū mega?

² Githī Boazu ūcio wee ūkoretwo na ndungata ciake cia airītu ti mūndū wa rūrīra rwitū? Ūtukū ūyū nīguo ekūhuha cairi kīhuhīro-inī.* ³ Wīthambe na wīhake maguta mekūnunga wega, ningī wīhumbe nguo ciaku iria njega mūno. Ūcooke ūkūrūke ūkinye kīhuhīro-inī, no ndūkeyonithie mūndū ūcio nginya arīkie kūrīa na kūnyua. ⁴ Rīrīa arīkoma, wone harīa akoma. Ningī ūthīi ho na ūhumbūrie magūrū make, ūkome ho. Nake nīegūkwīra ūrīa wagīrīirwo nī gwīka.”

⁵ Ruthu akīmūcookeria, akīmwīra atīrī, “Maūndū macio mothe wanjīra no mo ngwīka.” ⁶ Nī ūndū ūcio agīkūrūka agīkīnya kīhuhīro-inī kīu, na agīika ūrīa wothe nyaciawewe aamwīrīte eeke.

* ^{3:2} Caiari yahuhagwo hwaī-inī thuutha wa kūrangwo nī ng’ombe, kana kūrangwo nī magūrū ma ngaari mūthenya; mwene yo aakomaga kīhuhīro-inī kūmīrangīra.

⁷ Na rīrīa Boazu aarīkirie kūrīa na kūnyua, na agīkorwo arī mūkenu, agīthiī agīkoma mūthia-inī biū wa hība ya cairi. Nake Ruthu agīthiī acemete, akīmūhumbūria magūrū, agīkoma ho. ⁸ Ütukū gatagatī, kīndū gīkīhahūra Boazu, nake egarūra, agīkora nī mūndū-wa-nja wakomete magūrū-inī make.

⁹ Akīmūuria atīrī, “Nīwe ū?”

Nake akīmūcookeria atīrī, “Nī niī ndungata yaku Ruthu. Tambūrūkia gīcurī kīa nguo yaku ūuhumbīre, nī ūndū wee nīwe ūngītūmenyerera.”[†]

¹⁰ Nake akīmwīra atīrī, “Jehova arokūrathima mwarī wakwa. Ütugi ūrīa wonania nīukīrīte ūrīa wonanirie kīambīrīria-inī, nī ūndū ndūnenda kūrūmanīrīra na aanake, marī athīni kana marī itonga. ¹¹ Na rīrī, mwarī wakwa, ndūgetigīre. Nīngūgwīkīra ūrīa wothe ūkūūhooya. Andū othe a itūūra rīrī riitū nīmooī atī wee ūrī mūndū-wa-nja ngatha. ¹² O na gūtuīka ndī ūmwe wa arīa mangīkūmenyerera-rī, nī harī mūndū ūngī ūngīkūmenyerera wa hakuhī kūngīra. ¹³ Rīu kīraare haha ūtukū ūyū, na rūciinī gwakīa angīkorwo nīekwenda gūkūmenyerera, nī wega; nīagakūmenyerera. No angīkorwo ndekwenda, o ta ūrīa Jehova atūūraga muoyo, nīngakūmenyerera. Kīraare haha nginya rūciū rūciinī.”

¹⁴ Nī ūndū ūcio Ruthu agīkoma hau magūrū-inī make nginya rūciinī, no akīroka gūkīra rūciinī tene kūrī mairia, nake Boazu akīmwīra atīrī, “Ndūkareke kūmenyeke atī nī kūrī mūndū-wa-nja ūrokīte kīhuhīro-inī.”

¹⁵ Ningī akīmwīra atīrī, “Rehe nguo ūyo wīigīrīire wanīrīrie.” Rīrīa eekire ūguo, Boazu agīitīrīra ibaba ithathatū cia cairi, akīmūigīrīra. Nake Ruthu agīcooka itūūra-inī.

[†] 3:9 Njīra ya gūtambūrūkia gīcurī kīa nguo kīhumbīre mūrītu yarī ya kuonania kūmūgītīra, kana kūhooya kīhiko.

¹⁶ Na rīrīa Ruthu aacookire kūrī nyaciarawe-rī, Naomi akīmūuria atīrī, “Mwarī wakwa, kūraathiire atīa?”

Nake akīmwīra maündū marīa mothe Boazu aamwīkiire. ¹⁷ Ningī agīcooka akīmwīra atīrī, “Ibaba ici ithathattū cia cairi nīwe ūuheire, na anjīra atīrī, ‘Tiga kūnūkīra nyaciaraguo moko matheri.’”

¹⁸ Nake Naomi akīmwīra atīrī, “Eterera o ro ūguo, mwarī wakwa, nginya ūmenye ūrīa ūhoro ūcio ūgūthīi, nīgūkorwo mündū ūcio ndangīhurūka nginya rīrīa aniine ūhoro ūcio ūmūthī.”

4

Boazu Kūhikia Ruthu

¹ Na rīrī, Boazu akīambata agīthīi nginya kīhingo-inī gīa itūūra, agīkara thī ho. Rīrīa mündū ūrīa wa mbarī yao, ūrīa Boazu aarītie ūhoro wake ookire-rī, Boazu akīmwīra atīrī, “Mūrata wakwa, ūka haha ūikare thī.” Nī ūndū ūcio agīthīi hau agīkara thī.

² Boazu agīita athuuri ikūmi a itūūra akīmeera atīrī, “Ta ikarai thī haha!” Nao magīka o ūguo. ³ Ningī akīira mündū ūcio wa mbarī yao atīrī, “Naomi ūrīa ūracookire kuuma būrūri wa Moabi-rī, nīarendia gīthaka kīrīa kīarī kīa Elimeleku, mündū wa mbarī ciitū. ⁴ Ndagiīciiria ngūhe ūhoro ūcio na ngwīre ūgūre gīthaka kīu ūrī mbere ya andū aya maikarīte haha o na mbere ya athuuri a andū aitū. Üngīkorwo nītūgūgīkūura, ūgīkūure. No angīkorwo ndūgwīka ūguo-rī, ūnjīire nīguo menye. Nīgūkorwo hatirī mündū ūngī ūrī na kīhooto gīa gwīka ūguo tiga wee, na niī ngagūcooka.”

Nake akiuga atīrī, “Nīngūgīkūura.”

⁵ Boazu nake akiuga atīrī, “Mūthenya ūrīa ūkaagūra gīthaka kīu kuuma kūrī Naomi, na kuuma kūrī Ruthu ūrī Mūmoabi, nīukahikia mūtumia wa ndigwa wa mündū ūcio

wakuire, nīgeetha ūtūūrie rītwa rīa ūcio ūkuīte o hamwe na indo ciake.”

⁶ Na rīrīa mūndū ūcio wa mbarī yao aiguire ūguorī, akiuga atīrī, “Ndikūhota gūgikūūra, nī ūndū ndahota gwīthūkīria ūgai wakwa niī mwene. Gīgikūūre arī we. Niī ndingihota gwīka ūguo.”

⁷ (Matukū-inī ma tene thīinī wa Isiraeli-rī, mūtugo wa gūkūūra kana gūkūūrania indo nīguo maūndū mothe marīkio wega, mūndū ūmwe wa eene ūhorō aarutaga kīraatū gīake agakīnengera mūndū ūcio ūngī. Kūu Isiraeli īno nīyo yarī njīra ya gwīkīra ūira atī ūndū ūrīa mūiguanīre nīwarīkīrīra wega biū.)

⁸ Nī ūndū ūcio mūndū ūcio wa mbarī yao akīira Boazu atīrī, “Kīgūre wee mwene.” Na akīruta kīraatū gīake, akīmūnengera.

⁹ Hīndī ūyo Boazu akīira athuuri acio na andū othe atīrī, “Ūmūthī mūrī aira akwa atī nīndagūra indo ciothe cia Elimeliku, na cia Kilioni, na cia Mahaloni kuuma kūrī Naomi. ¹⁰ Ningī nīndahikia Ruthu ūria Mūmoabi, mūtumia wa ndigwa wa Mahaloni, atuīke mūtumia wakwa, nīguo ndūūrie rītwa rīa ūcio ūkuīte hamwe na indo ciake, nīguo rītwa rīake rītikaanoore nyūmba-inī yao, kana rīehere maandīko-inī marīa maigītwo ma itūūra. Ūmūthī nīmwatuīka aira!”

¹¹ Ningī athuuri acio, o na andū arīa othe maikarīte hau kīhingo-inī, makiuga atīrī, “Tūrī aira. Jehova arotūma mūndū-wa-nja ūcio ūroka gwaku mūcīi atuīke o ta Rakeli na Lea, andū-a-nja arīa eerī maakire nyūmba ya Isiraeli.* Ūromenyeka kūu Efiratha, na ūgīe igweta inene kūu Bethilehemu. ¹² Ciana iria Jehova egūkūhe kuuma kūrī

* 4:11 Andū a Isiraeli moimire harī Rakeli na Lea. Daudi na Solomoni maatuīkire a rūciaro rwa Ruthu.

mūirītu ūcio irotūma nyūmba yaku īhaane ta ya Perezu,[†]
ūrīa Tamaru aaciarīire Juda.”

Rūruka rwa Daudi

¹³ Nī ūndū ūcio Boazu akīhikia Ruthu, agītuīka mūtumia wake. Ningī aakoma nake, Jehova agītūma Ruthu agīe nda, na agīciara kahīi. ¹⁴ Nao andū-a-nja makiīra Naomi atīri, “Jehova arogoocwo, ūrīa ūtagūtigīte ūtarī na mūkūmenyereri. Kahīi kau karogīa ngumo njega Isiraeli guothe! ¹⁵ Kau nīko gakerūhia mūtūrīre waku, na gagūtūrie ūkūrū-inī waku. Nī ūndū mūtumia wa mūrūguo, ūrīa ūkwendete na wa bata harī we gūkīra aanake mūgwanja, nīwe ūgaciariite.”

¹⁶ Nake Naomi akīoya kaana kau, agīkaigīrīra ciero-inī ciake, agīkarera. ¹⁷ Nao andū-a-nja arīa maatūrīraga kūu makiuga atīri, “Naomi arī na kahīi.” Nao magīgatua Obedi. Nake nīwe warī ithe wa Jesii, ūrīa warī ithe wa Daudi.

¹⁸ Ici nacio nīcio njiaro cia Perezu:

Perezu nīwe warī ithe wa Hezironi,
¹⁹ nake Hezironi aarī ithe wa Ramu,
²⁰ nake Ramu aarī ithe wa Aminadabu,
 nake Aminadabu aarī ithe wa Nahashoni,
 nake Nahashoni aarī ithe wa Salimoni,
²¹ nake Salimoni aarī ithe wa Boazu,
 nake Boazu aarī ithe wa Obedi.
²² nake Obedi aarī ithe wa Jesii,
 nake Jesii aarī ithe wa Daudi.

†

4:12 Boazu aarī wa rūciaro rwa Perezu (Math 1:3; Luk 3:33).

Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre

Gikuyu: Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre (Bible) of Kenya
copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution – You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63